

Pieter Tops op weg naar de installatie als hoogleraar van de data-universiteit JADS in Den Bosch. Voor hem Wim van de Donk, rector van de Tilburgse universiteit. © copyright Marc Bolsius

Slimme containers die de drugscrimineel kansloos maken: het kan, zegt professor Tops

DEN BOSCH - De Rotterdamse burgemeester Aboutaleb riep het woensdagmorgen op de Vlaamse tv: alle containers met tropisch fruit zouden gecontroleerd moeten worden op drugs. Onmogelijk? Amper enkele uren later vertelde Tilburger Pieter Tops hoe dat over enkele jaren waarheid kan worden: met slimme containers die zélf melden als er kilo's cocaïne binnen zijn gebracht.

René van der Lee 08-06-22, 19:18 Bron: BD

•

•

Tops zei dat bij zijn installatie tot bijzonder hoogleraar Ondernijning en Datawetenschap, aan de in Den Bosch gevestigde data-opleiding van de universiteiten van Eindhoven en Tilburg, de Jheronimus Academy of Data Science (JADS). In zijn rede zette de 66-jarige Tops uiteen hoe data en kunstmatige intelligentie van pas kunnen komen bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit.

Samen met het Rotterdamse havenbedrijf werken datawetenschappers al aan de ontwikkeling van slimme containers, vertelde Tops. Daarbij gaat het om containers die zijn uitgerust met tientallen sensoren die onder meer trillingen, gewichtsveranderingen en GPS-posities kunnen doorgeven. De crimineel die 700 blokken cocaïne tussen de bananen wil stoppen, is dan op slag kansloos. „Waarom laat de overheid niet vastleggen dat binnen tien jaar alleen nog maar slimme containers gebruikt mogen worden? Dat zou nog eens een spectaculaire interventie zijn.”

Mens is de zwakke schakel

Behalve voor de havens prees Tops de containers ook aan voor de goederenspoorlijn tussen Tilburg en China, die vanwege het risico op het vervoer van drugschemicaliën ook onder de loep van de politie ligt. „De afgelopen jaren is sterk geïnvesteerd in de fysieke beveiliging met hekken en camera's. De keerzijde is dat de menselijke factor de zwakke schakel is geworden, want mensen zijn omkoopbaar, daar hebben we de laatste jaren talloze voorbeelden van gezien. Met digitaal georganiseerde systemen verdwijnt die zwakke schakel. Natuurlijk zullen criminelen iets anders gaan verzinnen, maar we moeten meer nadenken over zulke oplossingen.”

Een ander voorbeeld dat Tops gaf, is een onderzoek naar met crimineel geld gekocht vastgoed. Een aantal gemeenten, waaronder Tilburg en Den Bosch, probeert samen met wetenschappers modellen te vinden waarmee dat foute geld makkelijker is te traceren.

De tekst gaat verder onder de foto.

Containers in de haven van Rotterdam. Slechts 1 procent wordt nu gecontroleerd. © ANP

De leerstoel van Tops is mogelijk gemaakt door de gemeente Tilburg, de provincie Noord-Brabant, het samenwerkingsverband Taskforce RIEC Brabant Zeeland en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Tops, van oorsprong bestuurskundige en ook hoogleraar in Leiden, was een min of meer logische kandidaat omdat hij zich al tien jaar lang richt op de ondermijnende criminaliteit. Met journalist Jan Tromp schreef hij twee boeken, die zeker veel Brabantse bestuurders deden beseffen dat de drugsindustrie ook voet aan de grond heeft gekregen in de bovenwereld.

Bij de traditionele partijen die de misdaad bestrijden, politie en Openbaar Ministerie, proeft Tops een 'zekere krampachtigheid' om samen te werken met bijvoorbeeld universiteiten en de private sector. „Te begrijpen wellicht, maar alle kansen moeten benut worden, zonder de risico's uit het oog te verliezen.” Met die risico's doelde Tops vooral op de privacywetten en -regels, die het voor politie en justitie lastig maken om informatie uit het criminele circuit te delen met anderen.

Tops wees ook op een voorlopig stopgezet experiment van de politie in Midden- en West-Brabant, waar met digitale beeldtafels allerlei vormen van criminaliteit inzichtelijk werden gemaakt. „Het is ten onder gegaan aan de privacyregels”, memoreerde Tops.

Hoogleraren JADS

Bij de in 2016 geopende Jheronimus Academy of Data Science in Den Bosch zijn inmiddels negen hoogleraren actief. Pieter Tops is aangesteld als bijzonder hoogleraar, zijn aanstelling geldt voor één dag per week. In de persoon van Peter de Kock kent JADS ook nog een 'professor of practice'. Die is formeel geen hoogleraar, maar voegt met zijn praktische ervaring en kennis 'waarde toe aan het wetenschappelijk onderzoek en de impact daarvan op de samenleving'.